

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY pw. Wniebowzięcia NMP

2. Czas powstania

1639, 1839 (wieża); 1915-16,
1993

3. Miejscowość

BIESTRZYKOWICE

4. Adres

ul. Główna 2

46-112 Świerczów

nr działki: 98

ks. wiecz nr: [REDACTED]

5. Przynależność administracyjna

województwo opolskie

powiat Namysłów

gmina Świerczów

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Eckersdorf, Kr. Namslau

7. Przynależność administracyjna do 31.12.1998 r

województwo opolskie

gmina Świerczów

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzymskokatolicka pw.

Wniebowzięcia NMP w Biestrzyko-
wicach; ul. Główna 2

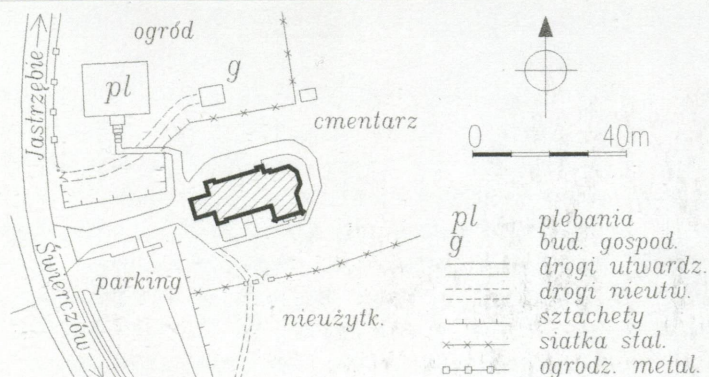
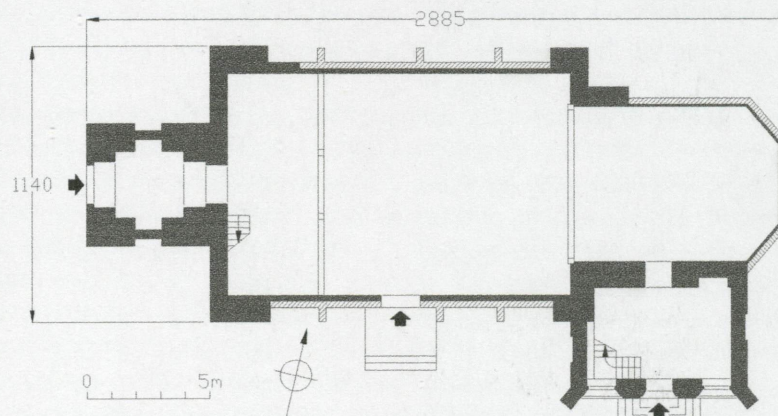
46-112 Świerczów

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

nr: 1101/66 data 05.02.1966

Po raz pierwszy Biestrzykowice pojawiają się w źródłach w 1318 r jako Eckerbrechtsdorf. Kościół parafialny w Eckerberti villa wzmiankowany jest wśród innych w dokumencie kardynała Johanna od św. Marka z 1376 r. W okresie reformacji przejęty przez protestantów, został rekatoalizowany w 1654. Pierwotna budowla ze względu na zły stan została zastąpiona nową, **wzniesioną w 1639 r** przez protestanckiego patrona (prawdopodobnie właściciela majątku w Biestrzykowcach). Budowlę, wraz z wieżą i zakrystią, wzniesiono w konstrukcji drewnianej. W 1838 r kościół ze względu na fatalny stan techniczny zamknięto, a wieżę rozebrano. W rok później (1839) zastąpiono ją **wieżą** murowaną. W trakcie prac budowlanych w 1888 r kościół podmurowano i założono nowe posadzki oraz przeprowadzono we wnętrzu prace budowlane o nieznanym zakresie. Prawdopodobnie wtedy również powstała nowa murowana **zakrystia**, na co wskazuje jej **neogotycka** forma. W następnych latach prowadzono kolejne prace budowlane i remonty: w 1909 założono nowe tynki zewnętrzne wieży i cynkowe pokrycie jej dachu, odnowiono cokół kościoła; w 1915/16 przeprowadzono gruntowną renowację budowli: oszalowano obustronnie ściany, zlikwidowano gontowe pokrycie dachów, odnowiono stolarkę; w 1918 r malarz Leszczeński z Opola wymalował wnętrze kościoła. 21.10.1991 r wybuchł pożar, który strawił dachy, stropy nawy, wieży i zakrystii, emporę organową oraz znaczną część elementów nośnych ścian zewnętrznych i dużą część wyposażenia kościelnego. Świątynię odbudowano w roku 1993, wtedy też nastąpiło jej poświęcenie, którego dokonał metropolita wrocławski kardynał Henryk Gulbinowicz.

SYTUACJA. Biestrzykowice – wieś na Równinie Oleśnickiej, w pn.-zach. części woj. opolskiego. Miejscowość położona jest równoleżnikowo po wsch. stronie krajowej szosy Opole – Namysłów, przy jej skrzyżowaniu z lokalną drogą do Żaby.

Kościół parafialny usytuowany jest po wsch. stronie szosy. Orientowana budowla zajmuje zach. część wielobocznej posesji, do której prowadzi prosty szeroki odcinek chodnika z ławkami, wyłożonego betonową kostką i obsadzonego tujami. Parcela kościelna ogrodzona jest od frontu drewnianym płotem na murowanych słupkach z główną 2-skrzydłową współczesną bramą metalową. Z pozostałych stron ogrodzenie z siatki stalowej, z XIX-wiecznymi metalowymi: bramą i furtką pd.-zach., na masywnych tynkowanych słupkach. Od pn.-zach. posesja sąsiaduje z budynkiem plebani. Kościół obiega zniszczone betonowe obejście. Pozostałą część posesji zajmuje cmentarz parafialny.

MATERIAŁ. KONSTRUKCJA. TECHNIKA.

Ściany. Ściany zewnętrzne bocznych elewacji nawy i zamknięcia prezbiterium w konstrukcji szkieletowej drewnianej szachulcowej, szalowane od zewnątrz pionowym deskowaniem z listwowaniem, pierwotnie odeskowane także od wewnątrz, zdobione polichromią figuralną i ornamentalną; w nawie wzmocnione lekko skośnymi słupami, przyporami, wspierającymi konstrukcję stropu i dachu; ściany posadowione na wysokiej, tynkowanej podmurówce z cegły; po pożarze w 1991 r konstrukcję drewnianą ścian wzmocniono obmurowując je od wewnątrz cegłą na grubość 20 cm; ściany od wewnątrz otynkowano. Narożniki i fasada nawy oraz boczne ściany prezbiterium murowane z cegły, tynkowane. Wieża i zakrystia późniejsze, murowane z cegły pełnej, tynkowane, z murowanym z cegły, tynkowanym oraz wyrabianym w tynku detalem architektonicznym: wieża – gzymsy kordonowe i boniowane w tynku lizeny narożne, zakrystia – podziały ramowe ścian i detal neogotycki w postaci narożnych pinakli z kwiatonami (opierzone współcześnie blachą miedzianą) oraz fryzu arkadkowego w szczycie.

Ściany wewnętrzne murowane z cegły pełnej, tynkowane.

Sklepienia i stropy. Strop nawy i prezbiterium rekonstruowany po pożarze, wspólny dla obu części kościoła; drewniany belkowy z podsufitką z desek, pseudokasetonowy, wsparty na systemie drewnianych podciągów: wzdłużnego siostrzanu, na którym spoczywają belki stropowe, podpartego belkami poprzecznymi, opartymi na zewnętrznych drewnianych przyporach, całość usztywniona mieczowaniem (zachowane częściowo oryginalne belki oszalowano w czasie odbudowy współczesnym deskowaniem); nabite na podsufitkę listwy tworzą kwadratowe pseudokasetony, odpowiadające połom pierwotnej ornamentalnej patronowej dekoracji malarskiej; strop od strony strychu współcześnie ocieplony wełną mineralną. Kruchta, zakrystia i dawna loża kolatorska nakryte stropami masywnymi żelbetowymi. W wyższych kondygnacjach wieży współczesne ażurowe podesty z kratownicy metalowej na konstrukcji stalowej.

Wieżba dachowa. Wieżba drewniana, współczesna, konstrukcji płatwiowo-kleszczowej na podwójnej ścianie stolcowej. Konstrukcja dachu i stropu nawy i prezbiterium wzmocniona stalowymi dźwigarami poprzecznymi.

Pokrycie dachowe. Dachy wszystkich części kościoła kryte blachą miedzianą, tylko współczesne daszki, osłaniające drzwi wejścia głównego i pd. kryte papą na lepiku.

Posadzki i podłogi. Prezbiterium i nawa z współczesną posadzką betonową, wykończoną kwadratowymi płytkami lastriko z domieszką złomu marmurowego; w zakrystii i dawnej loży kolatorskiej wylewana posadzka betonowa; na emporze muzycznej podłoga drewniana deskowa; kolejne kondygnacje wieży oddzielone metalowymi ażurowymi podestami, stanowiącymi stropy dolnych i posadzki górnych kondygnacji. W kruchcie zachowała się oryginalna betonowa posadzka z czasów renowacji na pocz. XX w. – kwadratowe barwione białe i czarne płytki układane w szachownicę.

<p>14. Kubatura</p> <p>1 810 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>235 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>parafialny kościół rzymskokatolicki</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>parafialny kościół rzymskokatolicki</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>➤ 1957 r — renowacja kościoła (zakres prac nieznany; m.in. prawdopodobnie wymiana pokrycia z blachy na dachówkę karpiówkę)</p> <p>➤ 1993 r — odbudowa kościoła po pożarze; prace prowadzono w uzgodnieniu z WKZ w Opolu, wg zachowanej w archiwum WUOZ dokumentacji technicznej, objęły one: założenie nowych dachów nad nawą, prezbiterium, zakrystią i wieżą (zmiana formy dachu), rekonstrukcję stropów w nawie i prezbiterium, założenie nowych stropów w wieży i zakrystii, uzupełnienie zniszczonych elementów konstrukcji ścian zewnętrznych, obmurowanie ich od wewnątrz ścianą z pustaków, wzmocnienie metalowymi podporami i dźwigarami, otynkowanie wnętrza, nowe tynki zewnętrzne, oszalowanie deskami słupów i podciągów, wbudowanie nowej empory, nowy wystrój wnętrza, konserwację zachowanych elementów wyposażenia</p> <p>➤ 2004 r — oczyszczenie дренаżu, osuszenie ścian, zainstalowanie daszków osłaniających drzwi zewnętrzne przed szkodliwym działaniem czynników atmosferycznych</p> <p><u>dokumentacja techniczna przechowywana w arch. WUOZ Opole:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Inwentaryzacja arch.-bud. . Kościół paraf p.w. Wniebowzięcia NMP Biestrzykowice.</i>, J. Menzel, 1991; sygn. 3188, (zawiera: krótki opis tech., syt., rzuty parteru, piętra, wieży, przekr. poprz, przekr. podłużny, widoki elewacji, szczegół muru pruskiego) ▪ <i>Proj. tech. odbudowy kościoła paraf. p.w. Wniebowzięcia NMP. Biestrzykowice. Architektura</i>, G. Świtoń, 1992; sygn. 3191, (zawiera: opis tech., syt., rzuty parteru, piętra, wieży, przekr. poprz, przekr. podłużny, widoki elewacji) 		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>stan techniczny dość dobry; zawilgocenie dolnych partii ścian objawia się plamami wilgoci, łuszczeniem się i odpadaniem tynków; liczne złuszczenia farby na całej wysokości ścian wieży; spękana betonowa opaska wokół kościoła;</p> <p>obiekt odbudowany w 1993 r po pożarze; zachowano bryłę, rzut i dyspozycję wnętrza pochodzące z okresu gruntownej renowacji z lat 1915/16; zachowano ocalałe fragmenty drewnianej konstrukcji ścian, uzupełniając je elementami współczesnymi; obmurowano ściany od wewnątrz; nie podjęto rekonstrukcji polichromii wnętrza pochodzącej z 1918 r; zmianie uległa forma dachu wieży, pierwotnie 4-spadowego, o bardzo małym kącie nachylenia połaci, papowego, obecnie brogowego strzelistego, krytego blachą miedzianą; zmieniono też wystrój zewnętrzny wieży (pierwotne pasowe boniowanie całej powierzchni ścian zastąpiono boniowaniem płycinowym narożnych lizen; nie odtworzono także konsolowego gzymsu wieńczącego)</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ likwidacja betonowej opaski wokół kościoła; ⇒ remont дренаżu; ⇒ naprawa tynków zewnętrznych i wewnętrznych; ⇒ wymalowania zewnętrzne wieży; 	

<p>21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)</p> <ul style="list-style-type: none"> archiwum WUOZ Opole — karta zielona, 1958 r, J. Galicka; 	<p>24. Uwagi różne.</p> <hr/> <p>25. Opracował</p> <p>tekst ..... PDZ ALMA Jacek Sawiński 12.05.2005</p> <p>plany i rysunki ..... PDZ ALMA Jacek Sawiński 12.05.2005</p> <p>zdjęcia ..... PDZ ALMA Jacek Sawiński 12.05.2005</p> <p>miejsce przechowywania negatywów: archiwum autora</p> <p>Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisu prawa autorskiego</p>
<p>22. Bibliografia</p> <p>EHRHARDT, Presbyterologie der evangelischen Schlesiens., 1780, S. 497</p> <p>H. LUTSCH, Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz schlesien., Bd. II, Breslau 1889, S. 497</p> <p>SOFFNER, Kircheneinziehung .., 1890, S. 137</p> <p>J. JUNGNETZ, Visitationsberichte der Diözese Breslau., T. II, Breslau 1902, S. 500</p> <p>K.DEGEN, BLEYL, WERBIK, FOCKE., Die Bau- und Kunstdenkmäler des Kreises Namslau., Breslau 1939, S.67-70</p> <p>K. BIMLER, Zur Baugeschichte von Stadt u. Kreis Namslau., [w:] Quellen zur schlesischen Kunstgeschichte., H.6, Breslau 1941, S. 70-71</p> <p>Katalog Zabytków Sztuki w Polsce., T.VII, Z:7, w-WA 1965, str.4-5</p>	<p>26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)</p>
<p>23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)</p> <ul style="list-style-type: none"> Degen, Bleyl, Werbiak, Focke — fot. czarno-białe: Abb. 28 — rzut 1:300; Abb. 122 (konstrukcja stropu), 123 (widok kościoła od pd.-zach) arch. WUOZ Opole — fot. czarno-białe z 1956 r, sygn. 442-443, 457: wnętrze — strop z dekoracją malarską, widok zewn., od pd. — zach. (2 egz.); arch. WUOZ Opole — karta zielona: 3 fot. czarno-białe z 1956 r; Katalog .., — fot. czarno-biała, fig. 170 (płyta); arch. WUOZ Opole — dokumentacje techniczne [p. pkt 18] zawierają rys. techniczne dotyczące projektowanej przebudowy kościoła: rzuty, przekroje, widoki elewacji, szczegóły konstrukcji ścian i stropów; 	<p>27. Załączniki</p> <ul style="list-style-type: none"> * wkładka nr 1: cd. opisu; spis fotografii; * wkładka nr 2: cd. opisu; spis fotografii; zdjęcia; * wkładka nr 3: zdjęcia; * wkładka nr 4: zdjęcia; * wkładka nr 5: zdjęcia; * wkładka nr 6: zdjęcia;

J. Sawiński

1. Miejscowość

BIESTRZYKOWICE

2. Obiekt (nazwa jak na karcie)

KOŚCIÓŁ PARAF. pw. WNIEBOWZİĘCIA NMP

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

cd. opisu;

Schody. *Schody zewnętrzne.* Przed wejściem do zakrystii betonowe krótkie schody z początków XX w., zmniejszające się ku górze w formie piramidy; stopnie z noskami. Pd. wejście kościelne poprzedzone współczesnym betonowym chodnikiem z dwoma stopniami niwelującymi różnicę poziomu gruntu.

Schody wewnętrzne. Na emporę muzyczną prowadzą, umieszczone w narożniku pd.-zach. nawy, współczesne drewniane schody policzkowe, o prostym biegu, zabezpieczonym jednostronnie balustradą tralkową; podobne schody, 2-biegowe łamane ze spocznikiem, wiodą na drugą kondygnację zakrystii, pierwotnie schody zlokalizowane były przy ścianie między zakrystią i prezbiterium i umożliwiały wejście na ambonę, podwieszoną do pd. filara tarczy, która po pożarze uległa likwidacji. Druga kondygnacja wieży, o podwyższonym w stosunku do empory organowej poziomie, dostępna dzięki wymurowanym w grubości muru, dwóm wysokim stopniom, z podstopnicami wyłożonymi deskami. Na kolejne kondygnacje wieży prowadzą metalowe jednobiegowe proste schody o ażurowych podstopnicach z kratownicy.

Otwory. *Otwory okienne* nawy ujednolicone – kształt prostokątów stojących zamkniętych pełnołukowo, z drewnianymi oknami krosnowymi z wywietrznikami; okna 2-skrzydłowe, dzielone w skrzydłach szczelinami krzyżowymi, współczesne. Prezbiterium z wtórnie przepartym, prawie kwadratowym, dużym otworem okiennym, wypełnionym figuralnym witrażem z przedstawieniem czterech ewangelistów i Chrystusa Dobrego Pasterza, pochodzącego z przeł. XIX i XX w. W przeciwległej ścianie prezbiterium dwa bliźniacze otwory, którymi do wnętrza otwiera się loża kolatorska; kształt wydłużonych leżących prostokątów zamkniętych łukami koszowymi. Wieża przeparta z trzech stron pojedynczymi osiowymi otworami okiennymi, zróżnicowanymi w kondygnacjach; otwory 2-giej kondygnacji kwadratowe, 3-ciej – duże, smukłe, prostokątne, wszystkie z drewnianymi oknami krosnowymi stałymi (2 kond.) i 2-skrzydłowymi ze śłemeniem i szczelinami pojedynczymi (3 kond.); w czwartej kondygnacji wieży mniejsze otwory w kształcie prostokątów stojących zamkniętych pełnołukowo, przesłonięte stałymi drewnianymi żaluzjami z listew poziomych; w przyziemiu bocznych elewacji duże, płytkie, pełnołukowo

zamknięte blendy. Otwory okienne w oryginalnym kształcie, wypełnione oryginalną, częściowo rekonstruowaną stolarką zachowały się w neogotyckiej zakrystii. Otwory zakrystii rozmieszczone regularnym rytmem w dwóch kondygnacjach; w przyziemiu kształt prostokątów stojących z 2-skrzydłowymi oknami krosnowymi o równorzędnym skrzyżowaniu w krzyżu właściwym; otwory piętra w kształcie prostokątów zamkniętych pełnołukowo; okna 2-skrzydłowe krosnowe, z profilowanym śłemeniem w krzyżu właściwym, dzielone w skrzydłach szczelinami krzyżowymi, w nadśłemeniu – giętymi szczelinami tworzącymi wzory maswerkowe; oś środkową akcentuje, umieszczona w szczycie rozeta.

Otwory drzwiowe zewnętrzne. Główne wejście kościelne usytuowane na osi środkowej fasady; duży prostokątny, zamknięty odcinkowo otwór wypełniają 2-skrzydłowe, oryginalne drzwi ramowo-płycinowe w konstrukcji ramowo-płycinowej; skrzydła drzwiowe od zewnątrz opierane rombowa listwami, dekorowane centralnym elementem snycerskim w postaci akantowej rozety; dodatkową dekorację stanowią kątowe okucia zawiasowe z cyny, o formach zdradzających wpływy secesji. Na wzór oryginalnych drzwi zach. rekonstruowano analogiczne drzwi wejścia pd., osadzone w takim samym otworze. Wejście do zakrystii pd. osiowe, w kształcie prostokąta stojącego; drzwi jednoskrzydłowe ramowo-płycinowe, opierane z zewnątrz deskami z profilowanymi krawędziami w ozdobnym układzie.

Otwory drzwiowe wewnętrzne. Główny otwór wejściowy łączący kruchtę w przyziemiu wieży z wnętrzem kościoła w kształcie wysokiego prostokąta stojącego z pierwotnym zamknięciem odcinkowym, obecnie prostym; w nim 2-skrzydłowe współczesne drzwi ramowo-płycinowe z prostokątnym nadświetlem; skrzydła drzwiowe przesłone w górnej części, dzielone szczelinami krzyżowymi. Między prezbiterium i pd. zakrystią niewielki prostokątny prosto zamknięty otwór, w którym jednoskrzydłowe drzwi zbite z desek na zastrzał, wzmocnione metalowymi listwami zawiasowymi, od strony prezbiterium oszalowane poziomymi deskami o profilowanych krawędziach. Prostokątne przejście z empory muzycznej na wieżę zabezpieczone jednoskrzydłowymi współczesnymi drzwiami

metalowymi; podobne, znacznie mniejsze, przeciwpożarowe drzwi prowadzą na strych kościelny.

RZUT. Kościół orientowany, założony wzdłuż osi podłużnej wsch.-zach. Prostokątna 3-osiowa nawa o krępych proporcjach, połączona jest z kwadratowym prezbiterium zamkniętym trójbocznie. Oś podłużną kościoła akcentuje zach. masywna, kwadratowa wieża, z osiowym wejściem głównym. Naroża bocznych elewacji nawy murowane, występują przed lico odeskowanych ścian, dzielonych na przesła drewnianymi przyporami. Od pd. przylega do ściany prezbiterium prostokątna 3-osiowa murowana zakrystia neogotycka z narożnymi ukośnymi przyporami i wejściem na osi środkowej elewacji frontowej.

BRYŁA. Budowla na masywnym, wysokim, występującym cokole z ukośnym gzymsem. Nawa o masywnych narożnikach i nieco cofniętych odeskowanych ścianach, artykułowanych drewnianymi przyporami, nakryta jest dachem siodłowym o lekko załamanych u dołu połaciach. Niższe i węższe prezbiterium nakrywa podobny, niższy dach, przechodzący nad trójbocznym zamknięciem w wielopołaciowy. Od pd. bryła rozczłonkowana mocno wyładowaną, murowaną, 2-kondygnacyjną i 3-osiową przybudówką neogotyckiej zakrystii. Jej naroża akcentowane smukłymi ukośnymi przyporami z graniastymi zwieńczeniami zakończonymi kwiatonami. Zakrystię nakrywa dwuspadowy dach o niewielkim kącie nachylenia połaci, tworzący nad jej elewacją frontową trójkątny szczyt wieńczący. Nad budowlą dominuje 4-kondygnacyjna, osiowa, murowana wieża zach., którą wieńczy strzelisty dach wieżowy, z załamanymi u dołu połaciami i krzyżem w wierzchołku.

Elewacja zach. – fasada — na występującym cokole, 3-członowa, zdominowana przez środkową, wyładowaną, 4-kondygnacyjną wieżę; dwie części elewacji nawy gładkie i ślepe, rozczłonkowane tylko odsadzką cokołu i profilowanym gzymsem wieńczącym, oddzielającym zwieńczenia w postaci gładkich półszczytów; elewacja wieży jednoosiowa, o bogatej artykulacji; w przyziemiu prostokątny otwór drzwiowy osłonięty współczesnym drewnianym daszkiem na wspornikach; w kolejnych kondygnacjach wieży osiowe zróżnicowane w kształtach i wymiarach otwory okienne; kondygnacje różnej wysokości, oddzielone są wydatnymi profilowanymi gzymсами; naroża akcentowane szerokimi boniowanymi lizenami; nad całością gzyms wieńczący i wysoki dach wieżowy.

Elewacja pd. — na występującym cokole o zróżnicowanej wysokości; zróżnicowana i wieloczłonowa; elewacja nawy w głównej części oszalowana deskami z listwowaniem, artykułowana ujednoliconymi otworami okiennymi i drewnianymi przyporami oraz osiowym wejściem osłoniętym współczesnym daszkiem; narożniki nawy murowane, występujące przed lico ściany

drewnianej; od zach. nawę flankuje cofnięta, jednoosiowa i 4-kondygnacyjna wieża, z pełnolukowo zamkniętą blendą w przyziemiu i zróżnicowanymi otworami okiennymi w kolejnych kondygnacjach, oddzielonych gzymсами; narożnik elewacji wieży znaczony boniowanymi lizenami; elewacja prezbiterium prawie w całości przesłonięta dwukondygnacyjną 3-osiową neogotycką zakrystią; elewacja zakrystii symetryczna, z osią środkową akcentowaną wejściem, poprzedzonym schodami; elewacja rozczłonkowana lizenami w wielkim porządku, z narożnymi ukośnymi przyporami zakończonymi graniastymi daszkami z kwiatonami, zwieńczona niskim trójkątnym szczytem, z gzymsem poprzedzonym fryzem arkadkowym; otwory okienne w regularnym układzie, ujednolicone w kondygnacjach.

Elewacja wsch. — trójboczna elewacja zamknięcia prezbiterium na wysokim cokole z ukośnym gzymsem; ściany odeskowane z listwowaniem, ślepe, w środkową wmurowana renesansowa płyta nagrobna z postacią zmarłej; od pd. prezbiterium towarzyszy ślepa, gładko tynkowana elewacja zakrystii, rozczłonkowana smukłą osiową blendą, zamkniętą pełnolukowo; narożnik zakrystii z ukośną narożną przyporą; po przeciwnej stronie niewielki fragment murowanego, gładko tynkowanego, ślepego narożnika nawy.

Elewacja pn. — elewacja prezbiterium drewniana, odeskowana z listwowaniem, na wysokim murowanym cokole z ukośnym gzymsem; jednoosiowa, z dużym oknem witrażowym, zabezpieczonym od zewnątrz stalową siatką; elewacja nawy na podobnym cokole, 3-osiowa, także drewniana, ujęta w murowane, gładko tynkowane narożniki, występujące przed jej lico, rozczłonkowana nieregularnym układem ujednoliconych otworów okiennych i drewnianych przypór; elewacja wieży analogiczna do elewacji przeciwnieległej.

WNĘTRZE. Kościół jednonawowy, z niższym i węższym prezbiterium zamkniętym trójbocznie, oddzielonym prostą belką tęczową. Od pd. przylega do prezbiterium obszerna przybudówka, mieszcząca w przyziemiu zakrystię, na piętrze – dawną lożę kolatorską. W zach. część nawy wbudowana prosta empora muzyczna, wsparta na drewnianych słupach i drewnianych belkach-podciągach. Osiowe zach. wejście główne poprzedza kruchta w przyziemiu wieży. Boczne wejście kościelne usytuowano na osi elewacji pd. Osobny zewnętrzny otwór drzwiowy umieszczono na osi środkowej elewacji frontowej zakrystii.

WYPOSAŻENIE w znacznej części współczesne. Pierwotny wystrój uległ zniszczeniu w czasie pożaru. Wśród elementów oryginalnego wyposażenia zachowała się późnobarokowa nastawa ołtarza głównego wraz z obrazem Wniebowzięcia Marii, nastawy ołtarzy bocznych, w których umieszczono współczesne obrazy ołtarzowe, neogotycko-secesyjny witraż prezbiterium z pocz. XX w., neogotycki cykl płaskorzeźb Drogi Krzyżowej,

1. Miejscowość

2. Obiekt (nazwa jak na karcie)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

BIESTRZYKOWICE**KOŚCIÓŁ PARAF. pw. WNIEBOWZİĘCIA NMP**

cd. opisu; spis fotografii; zdjęcia

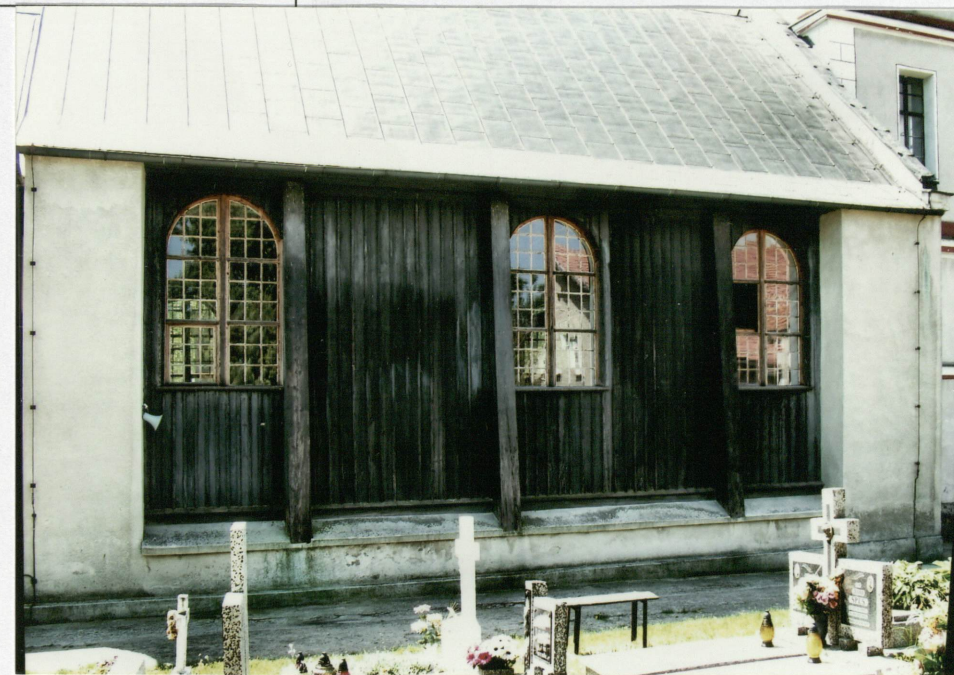
ludowy krucyfiks wiszący z XIX w. oraz wmurowana w zewnętrzną ścianę prezbiterium renesansowa płyta nagrobna Ewy Posern ur. v. Prittwitz z 1611 r, przeniesiona z wcześniejszej budowli.

INSTALACJE. Budynek wyposażony jest w instalację elektryczną i odgromową.

SPIS FOTOGRAFII

1. Widok kościoła od pn.-wsch.
2. Pn. elewacja nawy.
3. Widok kościoła od pn.-zach.
4. Fasada.
5. Elewacja pd. nawy
6. Zakrystia.
7. Fragment elewacji pd. – widok od wsch.
8. Widok kościoła od wsch.
9. Dach i ostatnia kondygnacja wieży.
10. Zwieńczenie przypory zakrystii.
11. Szczyt zakrystii.
12. Wejście główne.
13. Wejście boczne.
14. Wejście do zakrystii.
15. Okno nawy.
16. Okno łoży kolatorskiej.
17. Jedno z okien wieży.
18. Rozeta w szczycie zakrystii.
19. Wnętrze kościoła, widok ku prezbiterium.
20. Wnętrze kościoła, widok ku emporze muzycznej.
21. Boczna ściana nawy.
22. Widok z prezbiterium na łożę kolatorską.
23. Strop nawy i prezbiterium.
24. Fragment konstrukcji stropu.
25. Strop zakrystii.
26. Strop kruchty.
27. Otwór drzwiowy między kruchtą i nawą.
28. Wejście do zakrystii.
29. Schody na emporę muzyczną.
30. Schody i podesty wieży.
31. Wieżba dachowa.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

1. Miejscowość

BIESTRZYKOWICE

2. Obiekt (nazwa jak na karcie)

KOŚCIÓŁ PARAF. pw. WNIEBOWZIĘCIA NMP

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia

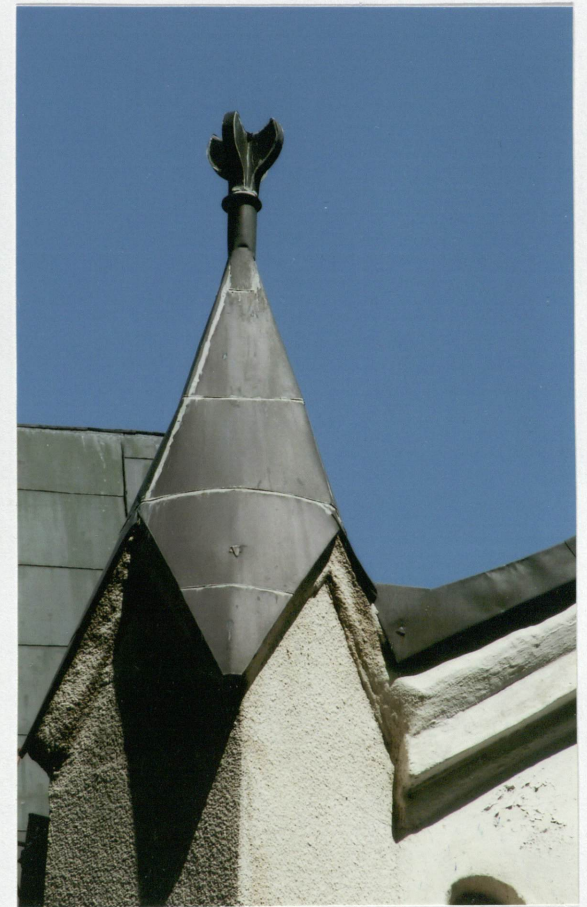
8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

1. Miejscowość

2. Obiekt (nazwa jak na karcie)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

BIESTRZYKOWICE

KOŚCIÓŁ PARAF. pw. WNIEBOWZIĘCIA NMP

zdjęcia

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

1. Miejscowość

2. Obiekt (nazwa jak na karcie)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

BIESTRZYKOWICE

KOŚCIÓŁ PARAF. pw. WNIEBOWZİĘCIA NMP

zdjęcia

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

1. Miejscowość

2. Obiekt (nazwa jak na karcie)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

BIESTRZYKOWICE

KOŚCIÓŁ PARAF. pw. WNIEBOWZİĘCIA NMP

zdjęcia

29.

30.

31.

